

UZASADNIENIE

Po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej G. P. prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą (...) Firma (...)z/s w miejscowości E.(...) (...)-(...) C.(powód) Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (pozwany) wydał w dniu 8 czerwca 2010 r. decyzję (...), w której:

1. Stwierdził, że ww. przedsiębiorca naruszył warunek 2.2.1. koncesji na obrót paliwami ciekłymi w ten sposób, iż wykonywał działalność gospodarczą w zakresie obrotu paliwami ciekłymi na stacji paliw niezgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa oraz warunkami określonymi w koncesji na obrót paliwami ciekłymi
2. za działania opisane w pkt 1 Prezes URE wymierzył przedsiębiorcy karę pieniężną w wysokości 8 000 zł.

Jako podstawę swojego rozstrzygnięcia pozwany wskazał fakt, iż Przedsiębiorca na użytkowanej przez siebie stacji paliw wprowadził do obrotu olej napędowy o jakości niezgodnej z obowiązującą normą, co wynikało z protokołów kontroli przeprowadzonej przez inspektorów Inspekcji Handlowej w dniu 4 sierpnia 2009 r. na prowadzonej przez powoda stacji paliw mieszczącej się w miejscowości E..

W ocenie Prezesa URE, przedsiębiorca prowadzący profesjonalną działalność gospodarczą zobowiązany jest do dołożenia należytej staranności w zakresie jej wykonywania. Szczególnym zaś przykładem profesjonalnej działalności gospodarczej jest wykonywanie koncesjonowanej działalności gospodarczej w zakresie obrotu paliwami ciekłymi. Prezes URE podkreślił, że koncesja określa szczególne warunki prowadzenia objętej nią działalności, zaś wypełnianie postanowień określonych w koncesji stanowi podstawowy obowiązek Koncesjonariusza.

Zdaniem Prezesa URE, stwierdzenie, że przedsiębiorca naruszył warunki udzielonej mu koncesji stanowi w świetle przepisu art. 56 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia 10.04.1997 r. Prawo energetyczne (Dz.U. z 2006 r., nr 89, poz. 625 ze zm.) obligatoryjną przesłankę do nałożenia na niego kary pieniężnej. Przy czym istotne dla wymierzenia kary jest obiektywne stwierdzenie naruszenia warunków koncesji, bez konieczności wykazywania zawinionego działania przedsiębiorcy.

Prezes URE stwierdził, że wysokość kary pieniężnej ustalona została z zachowaniem zasad określonych w art. 56 ust. 3 Prawa energetycznego w dolnym progu jej maksymalnego wymiaru tj., (...) przychodu przedsiębiorcy z działalności koncesjonowanej osiągniętego w roku podatkowym poprzedzającym wydanie decyzji.

Dodał, że zgodnie z art. 56 ust. 6 Prawa energetycznego, ustalając wysokość kary uwzględnił stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie przedsiębiorcy i jego możliwości finansowe.

Oceniając stopień szkodliwości czynu Prezes URE wziął pod uwagę wykazane w trakcie badań laboratoryjnych znaczne przekroczenie obowiązujących norm w zakresie zawartości siarki.

Odnosząc się do stopnia zawinienia Prezes URE stwierdził, że powód dopuścił się naruszenia warunku 2.2.1 koncesji poprzez zawinione zaniechanie. W ocenie pozwanego stopień zawinienia powoda przy prowadzeniu działalności koncesjonowanej był bardzo duży. Powódka nie podjęła bowiem działań zmierzających do zapewnienia prawidłowej jakości paliwa.

Powód wniósł odwołanie od przedmiotowej decyzji Prezesa URE, domagając się jej uchylenia w całości.

Zaskarżonej decyzji powód zarzucił:

- 1) mogąca mieć wpływ na treść decyzji sprzeczność istotnych ustaleń faktycznych z treścią zebranego w sprawie materiału polegająca na przyjęciu, iż przedsiębiorca G. P., prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą (...) Firma (...)z/s w miejscowości E.naruszył warunek 2.2.1. udzielonej przez Prezesa URE koncesji na obrót paliwami ciekłymi

z dnia 25 stycznia 2005 roku nr (...)w ten sposób, iż wprowadził do obrotu poprzez stacje paliw mieszczącą się w miejscowości E., gmina C., olej napędowy o jakości niezgodnej z przepisami rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 9 grudnia 2008 roku w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych (Dz. U. z 2008r. Nr 221, poz. 1441) w sytuacji, gdy próbki przedstawione do badań zostały pobrane przez osobę, która nie okazała uprawnienia do pobierania próbek, nie wiadomo w jaki sposób próbki zostały zabezpieczone oraz nie ma pewności w jakim stanie trafiły one do badań w laboratorium;

2) naruszenie art. 56 ust. 1 pkt 12 ustawy Prawo energetyczne poprzez niewłaściwe przyjęcie, iż przedsiębiorca podlega karze pieniężnej, ponieważ nie przestrzega obowiązków wynikających z udzielonej mu koncesji,

3) naruszenie art. 56 ust. 6 ustawy Prawo energetyczne poprzez nieuwzględnienie przy wydawaniu Decyzji przez Prezesa URE przy określaniu wymiaru kary pieniężnej w prowadzonym postępowaniu, stopnia zawinienia przedsiębiorcy, jego dotychczasowego postępowania oraz stopnia szkodliwości czynu;

4) naruszenie przepisów postępowania tj art. 328 § 2 kpc

Uzasadniając powyższe powód wskazał, iż w piśmie z dnia 5 marca 2009r. adresowanym do Prezesa URE zgłaszał zastrzeżenia dotyczące uprawnień osoby dokonującej kontroli na jego stacji oraz sposobu pobrania i przekazania do laboratorium pobranych próbek paliwa. W ocenie powoda, prawidłowość pobrania próbek ma zasadnicze znaczenie w sprawie, z uwagi na nieznaczące przekroczenie parametrów badanego paliwa, które wynosiły 14, 2 mg/kg, przy wymaganiach jakościowych 10 mg/kg.

Powód nie zgodził się również z wysokością nałożonej na niego kary pieniężnej. Oświadczył, iż paliwo kupował już od dłuższego czasu od tego samego dostawcy i nigdy nie miał wątpliwości co do jego jakości, zwłaszcza, iż każda partia paliwa opatrzona była świadectwem jakości. Wskazał, iż odpowiedzialność koncesjonariusza nie może być nieograniczona, a obrót koncesjonowany nie może oznaczać, że każda transakcja w ramach tegoż obrotu jest transakcją podwyższonego ryzyka, co wiązałoby się z koniecznością każdorazowego badania nabytego towaru, w sytuacji, gdy jest to niemożliwe, zwłaszcza przy braku technicznych możliwości. Zdaniem powoda, obrót pomiędzy podmiotami prowadzącymi działalność koncesjonowaną, z jakim mamy do czynienia w niniejszej sprawie pozwala działać w większym zaufaniu do kontrahenta, który spełnił szereg wymogów formalnych i prawnych, skutkujących udzieleniem mu koncesji na obrót paliwami ciekłymi. Stwierdził, iż wymóg każdorazowego badania jakości paliwa doprowadziłby do niewspółmiernego wzrostu kosztów prowadzenia tego typu działalności gospodarczej i musiałby w konsekwencji doprowadzić do drastycznego wzrostu cen paliw.

W związku z powyższym, w ocenie powoda nie ma żadnych podstaw, by przyjąć, iż G. P. w jakimkolwiek stopniu zawinił i naruszył warunki udzielonej mu koncesji

Powód wskazał również, iż Prezes URE przy określaniu wymiaru kary pieniężnej nie wziął pod uwagę dotychczasowego, nienaganego sposobu prowadzenia działalności gospodarczej przez powoda. Organ nie wykazał też w jaki sposób stopień szkodliwości czynu, zawinienia oraz dotychczasowe postępowanie przedsiębiorcy zostało uwzględnione, do czego zobowiązuje go norma art. 56 ust. 6 ustawy Prawo energetyczne oraz art. 328 § 2 kpc.

W ocenie powoda, gdyby nawet przyjąć, że pobrane do badania próbki oleju napędowego nie spełniały wymogów jakościowych określonych w rozporządzeniu Ministra gospodarki z dnia 9 grudnia 2008r., to należy wskazać, iż zawartość siarki w badanym oleju napędowym wynosiła 14, 2 mg/kg, przy określonych wymaganiach na poziomie max 10 mg/kg i tolerancji $10 + 1, 3 = 11, 3$ mg/kg, więc przekroczenie norm było nieznaczące.

Biorąc powyższą argumentację pod uwagę należy rozważyć kwestię odstąpienia w niniejszej sprawie od wymierzenia kary na podstawie art. 56 ust. 6a ustawy Prawo energetyczne z uwagi na fakt, iż stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa.

W odpowiedzi na odwołanie Prezes URE podtrzymał swoje stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji i wniósł o oddalenie odwołania.

Wskazał, iż w przedmiotowej sprawie bezspornie ustalono fakt naruszenia warunków koncesji. Podkreślił, że zgodnie z treścią art. 56 ust. 1 pkt 12 Prawa energetycznego karze pieniężnej podlega ten, kto nie przestrzega obowiązków wynikających z koncesji. W/w przepis stanowi samodzielną podstawę wymierzenia kary pieniężnej. Stwierdzenie dokonania przez koncesjonariusza czynu określonego w tym przepisie jest więc, w ocenie pozwanego, wystarczającą przesłanką nałożenia na przedsiębiorstwo kary pieniężnej.

Prezes URE stwierdził, iż, okoliczności sprawy świadczą o zawinionym zaniechaniu przez powoda przy wykonywaniu działalności koncesjonowanej i niedołożeniu należytej staranności w rozumieniu art. 355 § 2 kc. Zdaniem pozwanego, powód nie może zwolnić się z odpowiedzialności za naruszenie warunków koncesji ponieważ ciąży na nim obowiązek podjęcia wszelkich niezbędnych działań uniemożliwiających naruszenie warunków koncesji. W związku z powyższym powód na własne ryzyko dopuścił do sprzedaży niewłaściwie jakościowo paliwo, przyjmując na siebie odpowiedzialność za jego jakość.

Rozpoznając sprawę Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił co następuje:

Powód prowadzi działalność gospodarczą polegającą na obrocie paliwami ciekłymi na podstawie koncesji na obrót paliwami ciekłymi. Działalność ta wykonywana jest przez powoda na stacji paliw znajdującej się w miejscowości E..

Warunek 2.2.1. ww. koncesji, na którego naruszenie powołuje się Prezes URE stanowi, iż „Koncesjonariuszowi nie wolno czynić przedmiotem obrotu paliw ciekłych, których parametry jakościowe są niezgodne z parametrami wynikającymi z zawartych umów i z norm określonych prawem”.

Pismem z dnia 23 października 2009 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przekazał Prezesowi URE informację o naruszeniu warunków koncesji na obrót paliwami ciekłymi, ujawnionym w trakcie ogólnokrajowej kontroli jakości paliw, która objęła między innymi stacje paliw prowadzoną przez powodowego przedsiębiorcę. Do ww. pisma załączony został protokół kontroli (k.6-9 akt adm.), z którego wynika, że w dniu 4 sierpnia 2009r. w miejscowości E. pobrano próbki oleju napędowego i benzyny bezołowiowej 95, celem zbadania ich jakości, które przekazano następnie do Specjalistycznego Laboratorium (...) siedzibą w B.. W wyniku przeprowadzonych badań próbek podstawowych stwierdzono, że próbki oleju napędowego pobrane na stacji paliw przedsiębiorstwa znacznie przekraczały zawartości siarki.

Na wniosek powoda, w dniu 4 września 2009r. wykonano powtórne badanie próbki oleju napędowego, pobranej na użytkowanej przez przedsiębiorcy stacji paliw. Badanie przeprowadziło Laboratorium (...) w W. stwierdzono, że zawartość siarki w badanym paliwie wynosiła 14, 7 mg/kg (k. 36-37 akt adm).

Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył co następuje:

Na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w tym protokołu kontroli z dnia 4 sierpnia 2009r. Nr akt kontroli (...)oraz protokołów badań laboratoryjnych z dnia 10 sierpnia 2009r. Nr (...)i z dnia 4 września 2009r. Nr (...)Sąd uznał za udowodniony fakt wprowadzenia do obrotu przez powoda w styczniu 2009 r. za pośrednictwem stacji paliw zlokalizowanej w miejscowości E., oleju napędowego niewłaściwej jakości.

Na uwagę nie zasługują zarzuty powoda dotyczące nieprawidłowości przeprowadzonej kontroli i pobrania próbek. Ze znajdującego się w aktach administracyjnych protokołu kontroli z dn. 4.08.2009r. (k. 6 akt adm.) wynika, że kontrolerzy okazali legitymacje oraz upoważnienie do przeprowadzenia kontroli. Powód nie zgłosił też uwag do przebiegu kontroli. W aktach sprawy znajdują się też protokoły pobrania próbek zawierające informacje o ich zabezpieczeniu.

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika ponadto, iż nie ma podstaw do kwestionowania rzetelności wyników badań oleju napędowego przeprowadzonych przez dwa akredytowane laboratoria, a mianowicie (...) Laboratorium (...) z siedzibą w B. oraz Laboratorium (...) w W..

W wyniku przeprowadzonych badań oba rodzaje przebadanych próbek wskazały, że jakość oleju napędowego nie była zgodna z normami jakościowymi określonymi w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dn. 9.12.2008 r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych (Dz. U. z 2008 r. nr 221 poz. 1441).

Natomiast rozbieżność wyników badań próbki podstawowej i kontrolnej paliwa wynika jedynie z tzw. „odtworzalności normowej” czyli „różnicy pomiędzy dwoma pojedynczymi i niezależnymi wynikami badań, uzyskanymi przez różnych wykonawców, w różnych laboratoriach, przy wykorzystaniu różnej aparatury, na identycznym materiale badawczym, przy normalnym i poprawnym wykonaniu badania.”

Przechodząc do merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy Sąd stwierdził, iż nie ma podstaw do kwestionowania rzetelności wyników badań nadesłanych przez (...) Laboratorium (...) z siedzibą w B. oraz Laboratorium (...) w W.. Po przeprowadzeniu badań laboratoryjnych ustalono przekroczenie norm jakościowych, które w pierwszej badanej próbce wynosiło 14,2 mg/kg, a w drugiej próbce 14,7 mg/kg

W tym stanie, zdaniem Sądu, przedmiotem oceny w sprawie było jedynie ustalenie, czy powód dochował należytej staranności w ramach prowadzonej działalności gospodarczej oraz jaki wpływ ww. okoliczność miała na wymierzenie kary pieniężnej.

Biorąc pod uwagę okoliczności sprawy, a w szczególności fakt, że doszło do znacznego obniżenia jakości paliwa wprowadzonego do obrotu Sąd nie zgodził się z powodem, iż dochował on należytej staranności przy wykonywaniu działalności koncesjonowanej a wprowadzenie do obrotu paliwa o jakości niezgodnej z normą miało charakter niezawiniony.

Należy podkreślić, że na przedsiębiorcy prowadzącym koncesjonowaną działalność gospodarczą spoczywa odpowiedzialność za należyte wykonanie wynikających z koncesji obowiązków. Wobec tego na powodzie jako profesjonalście ciąży obowiązek stworzenia takiej organizacji przedsiębiorstwa, aby wykluczyć możliwość wprowadzenia do sprzedaży paliwa o jakości niezgodnej z normą. Taka wykładnia pojęcia należytej staranności, wymaganej w ramach prowadzenia koncesjonowanej działalności gospodarczej, polegającej na obrocie paliwami ciekłymi, jest ugruntowana i jednolita w orzecznictwie Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. W tym miejscu warto przywołać chociażby wyrok Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 9 listopada 2005 r., sygn. XVII AmE 67/04, zgodnie z którym „akceptując warunki koncesji, Powód zobowiązał się do sprzedaży paliw, których parametry jakościowe są zgodne z parametrami wynikającymi z zawartych umów lub norm określonych obowiązującymi przepisami, co oznacza, iż uznał, że jest on w stanie z obowiązku tego się wywiązać.”

Podkreślenia wymaga, że przedsiębiorca ma pełną swobodę wyboru działań, które podejmie w celu wywiązania się z obowiązków koncesyjnych, przy czym odpowiedzialność za wybór tych działań zawsze spoczywa na przedsiębiorcy.

Powoływanie się przez powoda na okoliczność nabywania oleju napędowego od stałego dostawcy, który przedstawia świadectwo jakości nie może mieć wpływu na ocenę jego działalności. Należy podkreślić, że na jakość paliwa ma wpływ szereg czynników a przedsiębiorca, który wyrazi zgodę na przelanie paliwa do zbiornika na stacji paliw przejmuje na siebie negatywne skutki nieprawidłowej jakości dostarczonego paliwa mimo okazania mu certyfikatu jakości świadczącego o zgodności z normą dostarczonej partii towaru.

W ocenie Sądu, Prezes URE słusznie przyjął, że przedsiębiorca prowadzący na podstawie koncesji profesjonalną działalność gospodarczą polegającą na obrocie paliwami ciekłymi nie wykazał należytej staranności przy wykonywaniu ciężących na nim obowiązków. Ma to szczególne znaczenie w świetle przepisu art. 355 § 2 k.c., zgodnie z którym poziom staranności wymaganej od przedsiębiorcy zajmującego się sprzedażą paliw ciekłych jest wyższy niż przeciętny poziom

staranności przyjęty w obrocie gospodarczym, choćby ze względu na szczególną wrażliwość branży obrotu paliwami ciekłymi.

Przywołane przez powoda okoliczności nie uzasadniają przyjęcia, iż naruszenie warunków koncesji miało charakter niezawiniony, co w świetle przepisu art. 56 ust. 6 Prawa energetycznego oddziałuje na wysokość kary pieniężnej.

Z uzasadnienia zaskarżonej decyzji wynika, że przy ustalaniu wysokości kary Prezes URE uwzględnił wszystkie określone w powołanym przepisie przesłanki ustawowe wpływające na poziom tej kary, w szczególności znaczną wartość procentową naruszenia parametru jakościowego paliwa. Świadczy o tym wymiar kary pieniężnej w wysokości (...) przychodu powoda w roku podatkowym 2009.

Sąd uwzględniając fakt, iż powód w istocie nie dopełnił ciężącego na nim obowiązku zadbania o odpowiednią jakość paliwa wprowadzanego do obrotu, zważył jednocześnie, że nie było to działanie umyślne, nastawione na osiągnięcie korzyści majątkowej. Nie świadczą o tym bowiem informacje zawarte w aktach administracyjnych sprawy.

Również zarzuty powoda dotyczące naruszenia art. 56 ust. 6 i ust. 6a Prawa energetycznego nie zasługują w zasadzie na uwzględnienie. Jak wskazano powyżej, Prezes URE na mocy obowiązujących przepisów zobligowany do nałożenia na powoda kary pieniężnej wobec dokonania ustaleń dotyczących naruszenia warunków koncesji.

Zdaniem Sądu okoliczności sprawy uzasadniają ustalenie wysokości nałożonej na powoda kary pieniężnej na poziomie 8 000 zł, odpowiadającym (...) przychodu powoda uzyskanego w 2009r.

Tak określona kara w pełniejszym zakresie uwzględnia dyrektywy wymiaru kary określone w art. 56 ust. 6 Prawa energetycznego – jest adekwatna do stopnia zawinienia, stopnia szkodliwości czynu, dotychczasowej postawy przedsiębiorcy oraz jego sytuacji majątkowej.

Kara w wysokości 8 000 zł spełni w ocenie Sądu funkcję prewencyjną – jest wyraźnym ostrzeżeniem na przyszłość dla powoda i innych podmiotów, zapobiegającym ponownemu zaistnieniu nagannych zachowań oraz represyjną – stanowi poważną dolegliwość dla przedsiębiorcy, nie niosąc ze sobą jednocześnie ryzyka wyeliminowania go z obrotu gospodarczego (wyrok SOKiK z dn. 26.07.2007r. sygn. akt XVII AmE 40/07).

Na uwagę nie zasługiwał również zarzut naruszenia art. 328 § 2 kpc odnoszący się do postępowania sądowego i nie mogący znaleźć zastosowania w postępowaniu przed Prezesem URE.

Nie znajdując podstaw do uwzględnienia odwołania Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów oddalił je na zasadzie art. 479⁵³ § 1 kpc.

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono zgodnie z art. 98 i 99 kpc stosownie do wyniku sporu.

SSO Witold Rękosiewicz